

INTERVENTIO JA JAKSOSUUNNITELMAT

Saima Myllärinen, Lotta Lokka ja Elina Rönni

INTERVENTIO

Yleiset intervention suuntaiset tavoitteet koulujaksolle: Tavoitteiden näkyväksi tekeminen, käyttäytymisen tukeminen kaveri- ja tunnetaitoja vahvistamalla

Intervention muotoutuminen:

1. Yhteisopettajuuden kehittäminen

Kahden luokan opettajat toivoivat, että pyrkisimme yhdessä heidän kanssaan kehittämään työtapoja kahden luokan yhteiseen toimintaan ja yhteisopettajuuteen. Observointiviikolla yhteisopettajuutta oli paljon, ja huomasimme lasten tarvitsevan intensiivisempää harjoittelua pienemmässä ryhmässä perusasioiden äärellä, joten keskityimme työrauhan kehittämiseen intervention suunnittelussa.

2. Työrauhan parantaminen

Luokassa oli paljon työskentelyä haittaavaa käytöstä ja työrauhaongelmia varsinkin niillä tunneilla, joilla kaikki oppilaat olivat paikalla. Käytösongelmat koskivat erityisesti muutamia oppilaita, mutta vaikuttivat heikentävästi koko luokan työrauhaan. Luokassa huudeltiin toisten päälle, puhuttiin epäkunnioittavasti ja tehtiin omia juttuja silloin, kun ohjeita yhteiseen toimintaan oltiin jo annettu. Lähdimme selkeyttämään kaikkea ohjeistusta ja aloitimme tunne- ja kaveritaitotuntien pitämisen. Ohjeistuksen selkeyttämisessä keskityimme erityisesti siihen, että kirjoitimme ja kävimme läpi yhdessä oppilaiden kanssa joka tunnin aluksi kutakin tuntia koskevat sisältötavoitteet ja käyttäytymistavoitteet, sekä tunnin kulun. Asetimme tavoitteet usein itse etukäteen, mutta otimme joillain tunneilla oppilaat mukaan tavoitteiden asettamiseen. Aikataulun mahdollistamisessa puitteissa kävimme myös läpi tavoitteiden toteutumisen tunnin jälkeen.

3. Ohjeistuksen johdonmukaisuus ja loppuun vieminen

Huomasimme koulujakson loppupuolella, että interventiona työrauhan parantaminen oli liian iso kokonaisuus. Valitsimme lopussa keskittyä työrauhan parantamisessa erityisesti siihen, että opettajina annoimme johdonmukaisia ohjeistuksia. Ohjeiden noudattamista jättämistä katsottiin usein läpi sormien. Rajat olivat oppilaille epäselvät. Aloimme pyrkiä noudattamaan itse omia sanomisiamme; Kun sanoimme jotain, teimme sen mukaisesti. Pyrimme siihen, ettemme uhkailleet asioilla, mitä emme aikoneet toteuttaa. Intervention jatkumisen kannalta keskustelimme luokanopettajan kanssa, että hän myös pitäisi tiukkaa linjaa omien rajojensa kanssa. Johdonmukaisuus kärsi meidän tiiviin tiimimme välillä usean henkilön eri linjoista, ja pohdimmekin myös yhteisopettajuuden haasteita johdonmukaisuuden näkökulmasta. Yhteiset pelisäännöt tulee olla selvillä yhteisopettajuudessa erityisen selkeästi, ja niitä tulee tietoisesti kehittää.

YMPPÄ

MOK - Markkinat

Tavoitteet: Tavoitteena oli suunnitella lapsia motivoiva ja vahvasti osallistava oppimiskokonaisuus, joka yhdistelee sisältöjä ja tavoitteita useammasta oppiaineesta.

Sisällöllisenä tavoitteena oppilaille oli ymmärtää, mistä eri ruoka-aineet ruokapöytään päätyvät. Jokaisen ryhmän tavoite oli tulla oman aiheensa asiantuntijaksi, ja siirtää omaa tietämystään toisille. Toiminnallisena päätavoitteena oli ryhmässä työskentelyn harjoittelu.

Suunnittelimme oppimiskokonaisuuden Shulmanin seitsemänvaiheista oppimisen suunnitteluprosessia mukaillen:

1. Opettajien omat käsitykset ja asenteet
2. Yleinen pedagoginen tieto/miksi aihetta tärkeä käsitellä:
 - Syödään ruokaa koko ajan
 - Ruoka ei vain ilmesty sun pöytään tyhjästä
 - Ruoan arvostaminen —> paljon ihmisiä ja eläimiä ruoan ”takana”
 - Suuri kokonaisuus ymmärtää
 - Markkinoiden toteuttamiseen tarvittavat taidot
 - Ryhmätyö
 - Tiedonhaku
 - Suurien kokonaisuuksien käsittely
3. Opetussuunnitelman mukaiset tavoitteet:

Monialainen oppimiskokonaisuus, jossa käsiteltiin seuraavia opetussuunnitelman mukaisia oppiaineita ja niiden tavoitteita:

- Ympäristöoppi
 - T2 ja T3 ja T7
 - Matematiikka
 - T7 ja T2
 - Jakolaskuihin tutustuminen
 - Rahan jakaminen
 - Tuotteiden jakaminen
 - Englanti
 - T1
 - Ruokasanastoa
 - Käsityö
 - T3
4. Opetettavan asian merkityksellisyys oppilaille
 - omat kokemukset esim. maataloilta
 - mitä itse syön tai mitä perheessä syödään
 - aiheen käsittely oppilaiden ajattelun tasoisesti ikä huomioiden
 5. Opetettava asia oppimateriaaleissa
 - Oma oppikirja vähän epäselvä, tietoa liian vähän, oppilailla ei ollut omia kirjoja

- Etsimme tietoa netistä muilta aiheeseen liittyviltä sivustoilta
 - Valitsimme ruokatieto-sivuston päälähteeksi
 - Hyödynsimme sivustolta mm. julisteet, videot ja muut infotekstit
 - Käytimme myös muita videoita mm. liha-ryhmän materiaaliksi ikätasonäkökulman takia
 - Ruoan-reitti peli toiselta sivustolta

6. Opetuskokonaisuuden ja oppituntien suunnittelu

- jakautuminen 5 ryhmään, jokaisella ryhmällä oma "tuote"
- aiheeseen tutustuminen omissa ryhmissä opettajajohtoisesti
- omien mainosten tekeminen
- markkinatuotteiden tekeminen askartelemalla
- omaa aihetta koskevien kysymysten keksiminen
- markkinapäivänä oman markkinakojun "rakentaminen"
- markkinapäivänä vuoroin asiantuntijana toimiminen omalla kojulla ja vuoroin muiden kojuilla kiertäminen ja kysymyksiin vastaaminen markkinavihon avulla
- markkinoiden purku ja kertaus yhteisesti luokan edessä, oppilaat saivat toimia opettajina luokan edessä ja esitellä ja selittää vielä kerran oman tuotteensa reittiä kuvaavan mainoksen (ruokatieto) ja vastata muiden oppilaiden ja opettajien esittämiin kysymyksiin

7. Arviointi

- Formatiivinen arviointi
 - Tuntien aikana jatkuva palautteen antaminen ryhmän työskentelystä ja yksittäisten oppilaiden onnistumisista
- Summatiivinen arviointi
 - Markkinavihkojen tarkastaminen ja jokaiselle oppilaalle yksilöllisen palautteen kirjoittaminen vihkotyöskentelyä ja yleistä markkinoilla toimimista arvioiden (perustui vihkon lopussa oleviin itsearvioinnin tavoitteisiin). Oppilaat saivat itse lukea arvioinnin omasta vihkostaan.
- Itse- ja vertaisarviointi
 - Markkinavihon lopussa itsearvion tekeminen kolmeasteikkoisella mittarilla kolmea tavoitetta arvioiden (hymynaamojen värittäminen)
 - Asiantuntijat laittoivat leiman hyväksytystä vastauksesta toisen oppilaan vihkoon (vertaisarviointi)

MATIKKA

Tavoitteet: Yhdistää matematiikan ajankohtaisia sisältöjä (kerto- ja jakolaskut) myös arjen tilanteisiin erityisesti markkinoiden kautta. Tavoitteena oli myös kertolaskujen automatisoituminen ja laskustrategioiden vahvistaminen tukilaskuja hyödyntäen.

Sisältö: Kertolaskut, jakolaskut

SUOMEN KIELI

Tavoitteet: Suomen kielessä tavoitteenamme oli kieli- ja tekstitaitojen laajentaminen. Pyrimme myös kuuntelemisen, puhumisen, kirjoittamisen ja lukemisen perustaitojen vahvistamiseen.

Sisältö: verbit, substantiivit, adjektiivit, lukeminen, kirjoittaminen, puhuminen, kuunteleminen

Suunnittelimme monipuolisia työtapoja vastaamaan heterogeenisen lukuryhmän tarpeita. Harjoittelimme parityöskentelyä, näyttelemistä ja pienryhmissä toimimista. Toisaalta vahvistimme itsenäisen työskentelyn tapoja, tehtäviin kiinnittymistä ja työrauhan antamista. Toiminnallisuudella ja tehtävien pilkkomisella pyrimme lisäämään toiminnan mielekkyyttä.

KAVERITAI DOT

Tavoitteet: Luokassa esiintyi paljon ilkeään sävyyn toiselle puhumista, ja epäkunnioittavaa käytöstä toista kohtaan. Koimme yhdessä luokanopettajan kanssa näihin asioihin puuttumisen tärkeäksi, myös työrauhaintervention näkökulmasta.

Sisältö: Itsetuntemus, kaveritaidot, myötätunto ja itsemyötätunto

Käytimme oppituntien suunnittelussa SPR:n Kaveritaitoja Muumien tapaan -materiaalia, jossa on monipuolisia materiaaleja ja toimintaideoita kaveritaitojen harjoitteluun. Aloitimme harjoittelun itsetuntemuksen kehittämisestä, miettiä jokaisen omia vahvuuksia ja ominaisuuksia, sekä jakaen niitä yhdessä. Tässä harjoittelimme myös toisen kuuntelemista. Seuraavilla tunteilla siirryimme kaveritaitojen harjoitteluun, jota teimme monipuolisesti erilaisten tunteiden tunnistus tehtävien, leikkien ja harjoitteiden avulla.

Itsetuntemuksen ja itsemyötätunnon vahvistamisessa työskentelimme tunteiden tunnistamisen ja niiden käsittelyn kanssa. Harjoittelimme muiden kannustamista ja mukaan ottamista. Viimeisillä tunteilla yhtenä teemana oli uuteen kaveriin tutustuminen, jossa luokan ryhmätymistä vahvistettiin entisestään. Lopuksi vielä käsittelimme yksin olemisen ja yksinäisyyden eroja, pohtien yhdessä yksinäisyyteen suhtautumista ja armollisuutta sosiaalisia taitoja harjoittelevia kohtaan.

ARVIOINTI

Formatiivinen arviointi:

- oppilaiden jatkuvaa havainnointia oppitunneilla → sisällön muokkaaminen, oppituntien suunnittelu, ryhmittely, yms. tämän pohjalta
- jatkuva keskustelu tiimin kesken toimivista toimintatavoista ja pohtiminen niiden muokkaamisesta yksilöllisiin tarpeisiin
- keskustelu yhdessä luokanopettajan kanssa havainnoista oppitunneilla (esim. kuka työskentelee parhaiten kenenkin kanssa, istumapaikkojen toimivuus, työskentelytapojen toimivuus)

Summatiivinen arviointi:

- matematiikan kertotaulutesti (→ kertotaulut hyvin hallussa, ei tarvetta jatkaa vaan voidaan mennä eteenpäin)
- virke sanelu (harjoittelemiemme isojen alkukirjainten, lopetusmerkkien ja erisnimien käyttö)
- markkinavihko (arvioidaan, onko oppilas toiminut markkinoilla ohjeiden mukaisesti, mitä sisältötietoa hän on saanut)
- omien vahvuuksien ja ominaisuuksien piirtäminen (onko oppilas ymmärtänyt, mitä vahvuuksilla tarkoitetaan)

Itse- ja vertaisarviointi:

- peukkuarvio oppitunnin tavoitteiden saavuttamisesta
- itsearviointi markkinakokonaisuudesta markkinavihkossa
- vertaisarviointia markkinoilla (asiantuntijat antavat leiman, kun oman aiheen kysymyksiin on vastattu oikein)
- vertaisarviointia omien töiden esittelyssä muille (kuunteleminen, kyseleminen, palautteen antaminen)